

Eindadvies Codarts

24 oktober 2016

1. Inleiding

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van:

- de prestatieafspraken zoals vastgelegd in de beschikking van 3 november 2012,
- de rapportage van Codarts van 23 juni 2016 over voornoemde prestatieafspraken van 3 november 2012 in het jaarverslag 2015, en
- de aanvullende informatie van Codarts in de notitie 'verhaal achter de cijfers' van 29 juni 2016 aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De commissie heeft op 6 september 2016 een gesprek gevoerd met het College van Bestuur van Codarts. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft Codarts de rapportage toegelicht.

In dit advies geeft de commissie – op basis van de schriftelijke informatie en het gevoerde gesprek – haar oordeel over de resultaten van bovengenoemde afspraken.

In dit advies komen achtereenvolgens aan de orde:

- het oordeel van de commissie over de geboekte resultaten voor de in 2012 ten aanzien van onderwijs en onderzoek (profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie) geformuleerde ambities;
- het oordeel van de commissie over de geboekte resultaten voor de in 2012 ten aanzien van onderwijskwaliteit en studiesucces geformuleerde ambities;
- het eindadvies van de commissie aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De commissie merkt op dat zij het voorstel voor de prestatieafspraken van Codarts in 2012 heeft beoordeeld als 'zeer goed'. In 2012 heeft Codarts ambities geformuleerd voor de verplichte indicatoren bij onderwijskwaliteit en studiesucces. Bijlage 1 bevat een overzicht van de realisatie in 2015.

2. Profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie

2.1 Profilering onderwijs

Onderwijsdifferentiatie

De differentiatie van het onderwijsprofiel van Codarts hangt al sinds vóór de totstandkoming van de prestatieafspraken vooral samen met de uitvoering van het sectorplan 'Focus op toptalent' en betreft in dat kader in de eerste plaats reductie van het aantal studenten in de sectoren muziek en dans. Codarts heeft haar opdracht bijna behaald, zoals uit de desbetreffende tabel in haar Jaarverslag 2015 blijkt, door nog strenger dan voorheen na de vooropleiding te selecteren. Het aantal studenten is gereduceerd tot binnen de in de KUO-sector afgesproken 5%, en Codarts meldt dat bij een telling per 1 maart 2016 de streefcijfers helemaal gehaald bleken te zijn. Het aantal masterstudenten is uitgebreid. Ook de initiatieven voor landelijk overleg uit het sectorplan is Codarts nagekomen; zij speelt daarin een rol in het penvoerderschap van de taskforce jong talent en is actief in de herijking van de profielen.

Een deel van het masteronderwijs is volgens de commissie te zien als leven lang leren, al gebruikt Codarts deze term niet; het gaat om de parttime studenten in met name danstherapie en kunsteducatie. Codarts startte vanaf 2014 met een post-masterprogramma Virtuoso, als ondersteuning voor excellente afgestudeerden; dit initiatief kwam in zekere zin in plaats van de stopgezette plannen voor honourstrajecten in de bachelorfase.

Via het lectoraat Blended Learning (in samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam) werkt Codarts eraan om in online-onderwijs voorop te lopen in de kunstsector.

Onderwijsaanbod

In de prestatieafspraken ging het voor wat betreft het onderwijsaanbod in Codarts vooral om de mogelijkheden voor studenten voor meer keuze door middel van samenwerking tussen Codarts en studierichtingen van de Hogeschool der Kunsten in Den Haag. Ten tijde van de prestatieafspraken in 2012 was Codarts in gesprek met de Hogeschool der Kunsten in Den Haag over fusie. Dat traject is in 2014 stopgezet en Codarts heeft daarna haar ambities opnieuw verwoord in het nieuwe instellingsplan 'Kiezen voor Codarts'. Op het opleidingsniveau gaat een deel van de samenwerking met de Hogeschool der Kunsten Den Haag desondanks voort. Samenwerking tussen Codarts en de Hogeschool der Kunsten op het niveau van de studierichting muziekeducatie heeft na 2014 vertraging opgelopen, maar een projectteam van de beide hogescholen bereidt verregaande samenwerking voor. Andere ambities heeft Codarts echter heroverwogen en vanaf 2014 in andere vorm voortgezet.

Op het niveau van bacheloropleidingen biedt Codarts opleidingen aan in muziek en dans (en docentschap in die beide richtingen), alsmede een circusopleiding. Codarts benadrukt haar profiel door als enige in Nederland de opleidingsvariant Wereldmuziek aan te bieden, wat door de NVAO als bijzonder kenmerk erkend is. Dit palet bacheloropleidingen is stabiel gebleven in de periode 2012–2015, al hebben daarbinnen vanzelfsprekend de nodige aanpassingen aan ontwikkelingen in het werkveld plaatsgevonden.

De masteropleidingen op de gebieden van muziek en kunsteducatie zijn eveneens gedurende de looptijd van de prestatieafspraken blijven bestaan, al meldt Codarts veel inhoudelijke verandering van met name die laatste. De master Danstherapie is recentelijk verbreed naar Arts Therapies en omvat nu ook muziektherapie. Momenteel zijn Codarts en Fontys tezamen betrokken bij de aanvraag voor een Master Choreografie, die in 2017/18 van start zou moeten gaan.

2.2 Onderzoek en valorisatie

Zwaartepuntvorming

Het onderzoek in Codarts werd in de prestatieafspraken gerelateerd aan het sectorplan kunstvakonderwijs en aan de topsector creatieve industrie. Codarts merkt echter op dat haar sectoren muziek en dans niet goed in de bestaande opvatting van 'creatieve industrie' passen. Het besef dat bijvoorbeeld dance een aanzienlijk exportgoed is en dat in de circuswereld grote innovaties plaatsvinden begint pas in recente jaren door te breken. De programmalijnen die in het onderzoek in Codarts benadrukt worden, zijn Artistic Research, Excellence and Wellbeing en Innovation in Education. In elke programmalijn is een lectoraat actief; twee lectoren zijn recentelijk benoemd. Het

onderzoek staat ten dienste van het onderwijs, onder andere in de reeds genoemde ontwikkeling van blended learning en in verband met het thema 'student life'. Om het onderzoeksbeleid te coördineren, de onderzoeksactiviteiten verder te stimuleren en de lectoren te ondersteunen, is Codarts Research opgericht als hogeschoolbreed bureau. In 2015 is dat actief geworden.

Samen met andere Rotterdamse hogeronderwijsinstellingen, te weten de Willem de Kooning-Academie namens de Hogeschool Rotterdam, de Erasmus Universiteit (EUR) en de mogelijk aanhakende TU Delft, werkt Codarts sinds eind 2015 samen in het RASL (Rotterdam Arts & Science Lab); onder andere hierin wordt de nieuwe focus op de regionale inbedding van Codarts' onderzoek zichtbaar. Ook direct vanuit de lectoraten en via een kring voor promovendi vanuit de Codarts-staf wordt blijkens de documentatie van Codarts nauw samengewerkt met de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Via de Taskforce Onderzoek KUO vermeldt Codarts tegelijkertijd verbonden te blijven met het nationale sectorplan kunstonderwijs; deze taskforce is actief om kennis uit te wisselen rond thema's als kennisvalorisatie, benchmarking en verbinding tussen kunstlectoraten en het bachelor- en masteronderwijs. Voor zowel het sectorplan als voor de regionale focus noemt Codarts aansluiting bij de topsector creatieve industrie van belang. De commissie constateert echter dat concrete resultaten van het onderzoek niet aan de topsector creatieve industrie gerelateerd worden.

Valorisatie

Om de banden met de beroepspraktijk te versterken, is Codarts Agency opgezet. Dit bureau heeft na 2014 een herstart moeten maken en is sindsdien erin geslaagd om als impresariaat voor studenten in recente jaren rond 20 aanvragen per week te verwerven, terwijl het daarnaast ook Codarts-brede producties bij diverse evenementen organiseerde.

2.3 Voortgang ten aanzien van profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie

De commissie heeft waardering voor de wijze waarop Codarts voortvarend haar koers heeft hervonden na de afgeketste fusie. De recent gestarte samenwerking met andere hogeronderwijsinstellingen in Rotterdam, onder andere via het RASL, maar bijvoorbeeld ook via promotietrajecten voor Codarts-medewerkers bij de EUR, lijkt de commissie daarbij veelbelovend. De commissie merkt op dat Codarts aanzienlijke voortgang heeft gemaakt ten aanzien van het bereiken van de ambities ten aanzien van profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie.

3. Onderwijskwaliteit en studiesucces

3.1 Kwaliteit en excellentie

Als indicator van de kwaliteit van het onderwijs koos Codarts de tevredenheid van studenten met hun studie in het algemeen, zoals die gemeten wordt in de Nationale Studenten Enquête (NSE). Doel van Codarts was om de studenttevredenheid te handhaven op een gemiddelde van 3,7, maar de meest recente enquête kwam positiever dan verwacht uit op 3,9.

Conclusie

De commissie concludeert dan ook dat Codarts erin is geslaagd haar ambities met betrekking tot het studentenoordeel te verwezenlijken, en beoordeelt het aspect kwaliteit en excellentie als positief.

3.2 Studiesucces

Codarts rapporteert ten aanzien van studiesucces de volgende resultaten. Voor wat betreft uitval uit het eerste jaar rapporteert Codarts dat er een reductie is gerealiseerd van 24,7% in 2011 tot 17,2% in 2015, terwijl de ambitie niet verder ging dan daling tot 24,2%. Switch naar andere opleidingen binnen de instelling is verwaarloosbaar, maar ook op deze indicator overtreft Codarts haar ambitie. De toename van het bachelorrendement van herinschrijvers bij dezelfde instelling na C+1 (nominale studietijd + één jaar) die Codarts beoogde te bereiken was van 69,2% naar 76,2%. De realisatie in 2015 komt met 77,7% uit boven de ambitie.

Conclusie

De commissie concludeert dat de ambities ten aanzien van de uitval, de switch en het bachelorrendement zijn gerealiseerd. De commissie beoordeelt de resultaten ten aanzien van het aspect studiesucces als positief.

3.3 Maatregelen met betrekking tot onderwijsintensiteit, docentkwaliteit en indirecte kosten

Codarts rapporteert ten aanzien van maatregelen met betrekking tot onderwijsintensiteit, docentkwaliteit en indirecte kosten de volgende resultaten.

Voor wat betreft docenten met master- of doctorsgraden had Codarts zich voorgenomen dat percentage te doen stijgen van 27% naar 30%. Daarin is de hogeschool in 2015 precies geslaagd.

Kunstonderwijs was van oudsher al intensief; voltijd bachelorstudies met minder dan 12 contacturen per week in het eerste jaar kwamen in 2011 dan ook in Codarts niet voor en doen dat in 2015 evenmin.

De indicator voor indirecte kosten, de ratio tussen onderwijzend personeel en onderwijs ondersteunend personeel (OP/OOP), had Codarts willen handhaven op 2,8, maar hoewel die waarde in 2014 weer even bereikt werd, bereikte hij voor- en nadien minder positieve waarden en kwam uit op 2,5 in 2015.

Codarts wijst voor het niet-bereiken van de ambitie met betrekking tot terugdringing van indirecte kosten op de volgende factor. Door de gewijzigde omstandigheden met betrekking tot al jaren op handen zijnde wijziging in de arbeidswetgeving (Wet Werk en Zekerheid), is het aandeel gastdocenten toegenomen en het aandeel docenten in loondienst afgenomen. Gastdocenten worden in de formule niet meegeteld als onderwijzend personeel, hoewel gastdocenten wel aan het onderwijs en aan de studenten ten goede komen.

De commissie stelt vast dat de definitie van welke categorieën medewerkers al dan niet in de formule mogen worden opgenomen als onderwijzend personeel (OP) of onderwijsondersteunend personeel (OOP) is vastgesteld voordat de wettelijke situatie rond docenten die niet in loondienst zijn veranderde. De commissie constateert verder dat de gehele sector voor het kunstonderwijs, meer dan andere sectoren in het hbo, geraakt wordt door de onzekerheden rond de Wet Werk en Zekerheid. De commissie stelt

ook vast dat diverse kunstonderwijsinstellingen op verschillende wijzen proberen op de verwachte toekomstige situatie ten aanzien van freelancedocenten te anticiperen en dat dat bij vrijwel alle ertoe leidt dat zij ofwel de ambitie met betrekking tot docentenkwaliteit, ofwel die ten aanzien van indirecte kosten niet realiseren.

Conclusie

De Commissie concludeert dat Codarts haar ambities met betrekking tot docentenkwaliteit en onderwijsintensiteit heeft gerealiseerd, maar die ten aanzien van indirecte kosten niet. Niettemin beoordeelt de commissie, alles overwegende en na toelichting door de instelling, de resultaten ten aanzien van het aspect maatregelen ter bevordering van onderwijskwaliteit als positief.

3.4 Aanvullende overwegingen

In aanvulling op bovengenoemde overwegingen wil de commissie wijzen op het volgende. Toen in 2012 de prestatieafspraken werd afgesloten, was Codarts in een fusieproces met de Hogeschool der Kunsten in Den Haag. Begin 2014 werd dit proces afgebroken. In haar advies houdt de commissie rekening met deze ontwikkeling en de daardoor noodzakelijk geworden gedeeltelijke herformulering van de doelstellingen voor de prestatieafspraken. De commissie constateert overigens dat er een grote mate van continuïteit bestaat voor wat betreft de ambities van Codarts, zij het dat de uitvoering ervan aan de nieuwe omstandigheden is aangepast.

Net als andere kunstopleidingen selecteren de opleidingen van Codarts hun studenten 'aan de poort'. Vervolgens is het onderwijs in muziek, dans en circuskunsten persoonlijk en intensief. Dat uitval, switch en bachelorrendement positief afsteken bij het gemiddelde van het hbo is dan ook niet verwonderlijk, maar de resultaten van Codarts zijn ook in vergelijking met andere kunsthogescholen goed te noemen en betekenen grote verbeteringen ten opzichte van de uitgangssituatie.

Naast de landelijk afgesproken maatregelen heeft Codarts eigen programma's ontwikkeld. Onder de noemer 'Student Life' werken studieloopbaanbegeleiders samen met verdere specialisten om studenten bij te staan (mentoraat, decanaat, en Health Centre). De persoonlijke begeleiding, door bijvoorbeeld studieloopbaanbegeleiders is versterkt. Het hele 'team around the artist' is verregaand geprofessionaliseerd ('Student Life'), waarin het lectoraat Performing Arts Medicine een belangrijke rol speelt. Volgens Codarts is een belangrijke factor dat veel meer mensen 'eigenaar' gemaakt zijn van het succes van studenten. Reeds de introductie van studieloopbaanbegeleiding (in 2010) leidde volgens Codarts tot een significante en structurele daling van de aantallen studiestakers. Overige activiteiten met betrekking tot docentenprofessionalisering omvatten onder andere deelname door docenten aan de landelijke trajecten voor Basis- en Seniore kwalificaties Examinering (BKE/SKE). De commissie acht dit alles een fraaie prestatie.

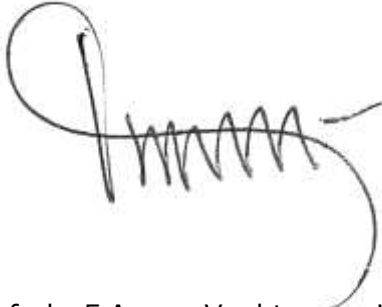
4. Advies aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

In verband met het vaststellen van de gevolgen, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van het Besluit experiment prestatiebekostiging (Staatsblad 2012, 534) komt de commissie op grond van de beoordeling van de rapportage van Codarts tot het volgende advies aan de minister van OCW.

De commissie beoordeelt de resultaten ten aanzien van:

1. het aspect kwaliteit en excellentie als positief,
2. het aspect studiesucces als positief, en
3. het aspect maatregelen als positief.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek,

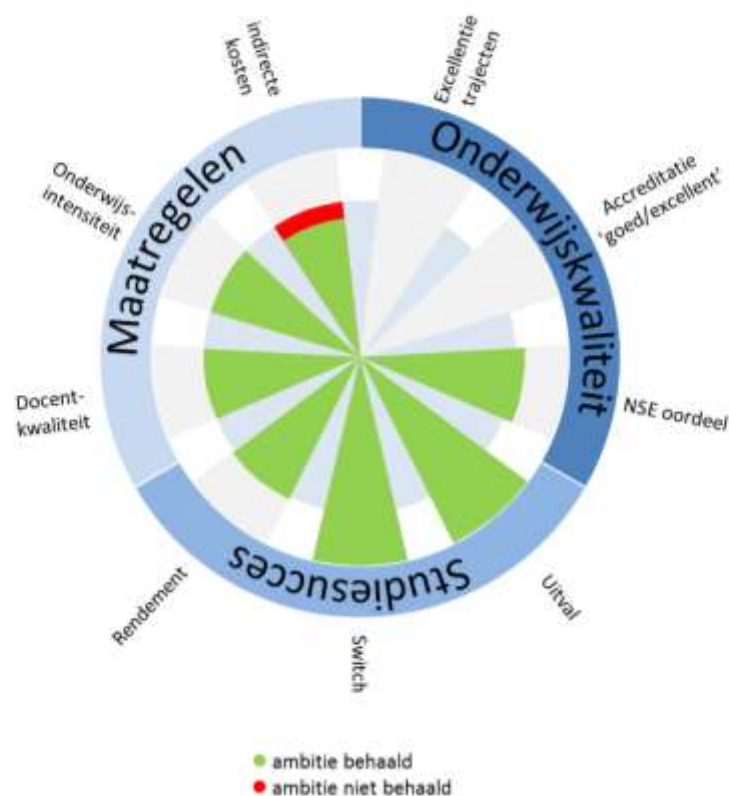
A handwritten signature in black ink, consisting of a large initial 'F' followed by a series of connected loops and a final flourish.

prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1 Scores verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	ambitie	realisatie 2015
Uitval	24,7	24,2	17,2
Switch	0,8	0,8	0,0
Bachelorrendement	69,2	76,3	77,7
Studentoordeel (NSE)	3,7	3,7	3,9
Docentkwaliteit	27	30	30,1
Onderwijsintensiteit	0	0	0
Indirecte kosten; ratio OP/OOP	2,8	2,8	2,5

Ratio realisatie 2015 en ambitie

In bovenstaande figuur wordt de realisatie op de verplichte indicatoren weergegeven in relatie tot de ambitie op die indicatoren. Als de realisatie de ambitie overstijgt is het segment groter dan de binnenste cirkel. Blijft de realisatie achter bij de ambitie dan kleurt het niet behaalde deel van de ambitie rood. Hoe groter het rode gedeelte hoe verder de realisatie relatief van de ambitie verwijderd is gebleven.